Súd:	Okresný súd Žiar nad Hronom
Spisová značka:	23C/80/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6422203456
Dátum vydania rozhodnutia:	29. 10. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Igor Valent
ECLI:	ECLI:SK:OSZH:2024:6422203456.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žiar nad Hronom v konaní pred sudcom JUDr. Igorom Valentom v spore žalobcu: A. B., C. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. F. XXX, XXX XX E., zastúpená v konaní: Mgr. et Mgr. Lívia Šouc Kosťová, advokátka, so sídlom Pod Donátom 5, 965 01 Žiar nad Hronom, proti žalovaným: 1/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. I., XXX XX H. I., t. č. bytom E. F. XXX, XXX XX E., 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group, so sídlom Štefanovičova 4 , 816 23 Bratislava, IČO: 00 585 441, zastúpený v konaní: Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s. r. o., so sídlom Horná 26, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 868 299, 3/ Slovenská kancelária poisťovateľov, so sídlom Bajkalská 19B, 826 58 Bratislava, IČO: 36 062 235, zastúpený v konaní: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., advokátska kancelária, so sídlom Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, o žalobe na náhradu škody, takto

r o z h o d o l :

Žalovaný 1/ je p o v i n n ý zaplatiť žalobcovi sumu 7.500,- Eur v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Súd žalobu žalobcu voči žalovanému 1/ vo zvyšku z a m i e t a.

Súd žalobu žalobcu voči žalovanému 2/ a žalovanému 3/ z a m i e t a.

Súd žalobcovi p r i z n á v a voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, ktoré je žalovaný 1/ povinný zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o výške trov konania.

Súd žalovanému 2/ a žalovanému 3/ p r i z n á v a voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania, ktoré je žalobca povinný zaplatiť v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodne o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Pôvodnou žalobou podanou na tunajší súd dňa 8.12.2022 sa domáhal žalobca voči žalovanému 1/ a žalovanému 2/ zaplatenia sumy 30.000,- Eur, a to titulom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a žalobu dôvodil tým, že dňa 25.8.2018 žalovaný 1/ (poistenec žalovaného 2/) spôsobil dopravnú nehodu ako vodič motorového vozidla značky Alfa Romeo 147, evidenčné číslo J. tak, že vozidlo viedol pod vplyvom alkoholických nápojov, pričom pri rodinnom dome číslo súpisné 225 pravou bočnou stranou vozidla narazil do zadnej časti toho času tam odstaveného nákladného motorového vozidla značky IVECO DAILY s evidenčným číslom J., pri ktorej dopravnej nehode syn žalobkyne G. K. ako spolujazdec utrpel zranenia, na následky ktorých dňa XX.XX.XXXX zomrel.
Žalobca prostredníctvom splnomocneného advokáta dňa 20.6.2024 navrhol vstup do konania na strane žalovaného o ďalší subjekt, a to Slovenskú kanceláriu poisťovateľov, pričom súd uznesením 23C/80/2022 – 142 zo dňa 26.6.2024 rozhodol v zmysle ustanovenia § 79 ods. 1 Civilného sporového

poriadku (ďalej len CSP) tak, že pripustil, aby do konania na stranu žalovaného pristúpil ďalší subjekt, a to žalovaný 3/.
Žalobca (matka neb. G. K.) uplatňovala nárok na priznanie nemajetkovej ujmy z titulu zásahu do jej osobnostných práv, a to do práva na súkromie a rodinný život.
V žalobe uviedla, že smrťou syna jej vznikla nemajetková ujma práve v súvislosti so stratou blízkej osoby, ktorá bola usmrtená protiprávnym konaním žalovaného 1/, za ktoré bol tento právoplatne odsúdený v rámci trestného konania.
Žalobkyňa zdôraznila, že smrť syna negatívne ovplyvnila jej osobnostnú sféru, jej osobný život, zanechalo to vážne následky na jej duševnom zdraví, či už súkromnom alebo rodinnom živote. Došlo k zníženiu dôstojnosti a vážnosti jej osoby v spoločnosti. Ďalej sa vyjadrila, že pociťuje v dôsledku usmrtenia syna stres, má úzkostlivé stavy a je frustrovaná. Výšku nemajetkovej ujmy, ktorú uplatnila v peniazoch v sume 30.000,- Eur považovala za takýto zásah do jej osobnostných práv za náhradu primeranú.

2. Po doručení žaloby pre pôvodných žalovaných 1/, 2/ sa žalovaný 1/ k žalobe nevyjadril. Žalovaný 2/ vo vyjadrení k žalobe zo dňa 23.12.2022 poprel uplatňovaný nárok žalobcu s tým, že nie je vecne pasívne legitimovaný. Nárok žalobcu je premlčaný, nie je riadnym spôsobom odôvodnený a žalobca ani nepreukázal akýkoľvek príbuzenský vzťah k osobe G. K..

3. Vyjadrenie žalovaného 2/ súd zaslal žalobcovi spolu s uznesením v zmysle ustanovenia § 167 ods. 3 CSP a žalobca v rámci dupliky podaním zo dňa 22.5. sa k vyjadreniu žalovaného 2/ vyjadril tak, že žalovaný 2/ je podľa názoru žalobcu vecne pasívne legitimovaným v konaní, odkázal na záznam z dopravnej nehody, kde je uvedené, že vozidlo, ktorým škoda bola spôsobená, má uzatvorené platné povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu v súvislosti s prevádzkou motorových vozidiel odo dňa 15.8.2018. K vznesenej námietke premlčania uplatňovaného nároku žalovaným 2/ sa vyjadril tak, že takto vznesená námietka premlčania je v rozpore s dobrými mravmi, ako aj s princípom spravodlivosti a primeranosti.

4. Vyjadrenie žalobcu súd zaslal spolu s uznesením v zmysle ustanovenia § 167 ods. 4 CSP strane žalovanej. Žalovaný 1/ sa v rámci dupliky nevyjadril a žalovaný 2/ písomným podaním zo dňa 21.8.2023 uviedol, že pokiaľ žalobca vyvodzuje pasívnu vecnú legitimáciu žalovaného 2/ zo záznamu o dopravnej nehode vyhotoveného Okresným dopravným inšpektorátom Žiar nad Hronom, žalovanému 2/ nie je zrejmé, že z takéhoto záznamu by vyplývali i údaje o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla k vozidlu, ktorým bola dňa 25.8.2018 spôsobená škodová udalosť a súčasne uviedol, že návrh poistnej zmluvy, ktorá mala byť uzatvorená na diaľku a vzťahovala sa na vozidlo, ktorým bola spôsobená škodová udalosť 25.8.2018 nevznikli a nikdy nenastali. Poistenie ani nevzniklo, pretože poistenec neuhradil poistné. Ďalej žalovaný 2/ nesúhlasil s názorom žalobcu, že by ním uplatnená námietka premlčania bola v rozpore s dobrými mravmi a princípom spravodlivosti. Uviedol, že žalobkyni nebránilo nič v tom, aby nárok, ktorý je predmetom konania, uplatnila už v trestnom konaní, či civilnou žalobou počas vedenia trestného konania.

5. Na návrh žalobcu súd uznesením 23C/80/2022 – 142 zo dňa 26.6.2024 pripustil, aby do konania na strane žalovaného pristúpil žalovaný 3/, ktorému zaslal žalobu, ako i kópiu listinných dôkazov v spise sa nachádzajúcich.
Žalovaný 3/ podaním zo dňa 2.8.2024 sa vyjadril k žalobe tak, že túto žiadal ako nedôvodnú zamietnuť. Vzniesol námietku premlčania vo vzťahu k žalovanému 3/ s tým, že uplatňované právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom nemajetkovým, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, pričom žalobca uplatnil takýto nárok voči žalovanému po márnom uplynutí tejto lehoty. Súčasne žalovaný 3/ potvrdil, že motorové vozidlo škodcu (žalovaný 1/) nebolo v čase škodovej udalosti poistené v rámci povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla.
Ďalej žalovaný 3/ uviedol, že žalobkyňa nepreukázala rozsah a intenzitu neoprávneného zásahu do jej osobnostných práv. Odkázal na spolu zavinenie G. K. pri následkoch tragickej dopravnej nehody, keď ako osoba sediaca na povinne vybavenom sedadle bezpečnostným pásanom, takéto zariadenie nepoužila a súčasne zdôraznil, že nebohý G. K. mal vedomosť, ako spolujazdec, o tom, že vodič (žalovaný 1/) vedie motorové vozidlo pod vplyvom alkoholu.

6. Súd vo veci určil pojednávanie na deň 6.10.2023, 29.11.2023, 15.2.2024, 26.6.2024 a 29.10.2024, na ktorých pojednávaniach súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, výsluchom žalovaného 1/, výsluchom právnych zástupcov žalovaného 2/, 3/, oboznámil sa s listinnými dôkazmi ako boli predložené stranami sporu súdu, rozsudkom OS Žiar nad Hronom 1T/89/2019, uznesením KS Banská Bystrica 3Tl/49/2022, úmrtným listom G. K., návrhom poistnej zmluvy na diaľku číslo 3539334268, výpisom inkasného účtu k predmetnej poistnej zmluve, potvrdením o zdravotnom stave žalobkyne zo dňa 11.12.2023, všeobecnými poistnými podmienkami poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla KOOPERATIVA poisťovňa, a.s. Vienna Insurance Group číslo 711/1, s pripojeným spisom tunajšieho súdu sp. zn. 1T/89/2019 a zistil tento skutkový stav veci:

7. Rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom sp. zn. 1T/89/2019 zo dňa 4.4.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 22.6.2022 bol žalovaný 1/ odsúdený pre prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a ods. 4 Trestného zákona k podmienečnému trestu odňatia slobody a trestu zákazu činnosti, keď ako vodič motorového vozidla značky Alfa Romeo 147, evidenčné číslo J. toto viedol za stavu 1,39 až 1,52 g/kg alkoholu v krvi v Obci H. I. tým spôsobom, že pri dome číslo 225 pravou bočnou stranou vozidla narazil do zadnej časti tam odstaveného nákladného motorového vozidla značky IVECO DAILY s evidenčným číslom J., pričom spolujazdec G. K., nar. X.XX.XXXX utrpel zranenia – subdurálne krvácanie, opuch mozgu, zlomeninu spodiny lebečnej, lebkovej klenby, vnútromozgové krvácanie do hemisféry, následkom ktorých sa dostal do bdelej kómy a dňa 22.11.2018 v čase o 20:10 hod. počas hospitalizácie v Nemocnici v Banskej Štiavnici zomrel.

Uvedené skutočnosti v konaní neboli ani len spornými, ani strany sporu takéto skutkové tvrdenia nerozporovali (§ 151 ods. 1 CSP).

8. Žalobca pôvodnou žalobou uplatnil voči žalovanému 1/, ako škodcovi, žalovanému 2/, ako poisťovateľovi nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- Eur s odkazom na ustanovenie § 13 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka (ďalej len OZ) s tým, že u žalobcu došlo k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu jeho osobnosti, a to práva na život, zdravie, súkromie a u neho v značnej miere bola znížená dôstojnosť fyzickej osoby.
Žalobkyňa uviedla, že stratou svojho syna silne trpí, keďže jej syn jej chýba, bol jej v živote oporou a pomáhal jej. Veľmi zle znášala jeho smrť a doposiaľ s tým nie je vyrovnaná. Psychicky bola na tom veľmi zle. Bola nútená podrobiť sa medikamentnej liečbe a vyhľadať odborné lekárske vyšetrenie. Žalobkyňa zdôraznovala, že syn počas života jej takmer so všetkým pomáhal, bol veselý, dobrý chlapec a strašne jej chýba. Súčasne sa vyjadrovala k tomu, že žalovaný, ktorý zapríčinil smrť jej syna, jej neposkytol žiadne plnenie, ani neprejavil akúkoľvek ľútosť.
Žalovaný 1/ v konaní uviedol, že tvrdenia žalobkyne nie sú pravdivé. Vyjadril sa, že sa zaujímal o zdravotný stav G. K. po nehode a tvrdil, že žalobkyňa takúto situáciu len zneužíva. Odkázal tiež na to, že poškodený G. K. bol neplatičom v zdravotnom poistení vo Všeobecnej zdravotnej poisťovni a vzniesol námietku premlčania uplatňovaného nároku vo vzťahu k jeho osobe. Vypovedal tiež, že žiada, aby súd zohľadňoval v konaní tú skutočnosť, že samotný poškodený G. K. bol v čase dopravnej nehody tiež pod vplyvom alkoholu a súčasne vedel, že žalovaný 1/ ako vodič pred jazdou tiež požil alkohol, na čo bol výslovne žalovaným 1/ upozornený. Tiež uviedol, že pokiaľ bol zaviazaný k plneniu vo vzťahu k zdravotnej poisťovni na úhradu nákladov spojených s liečbou poškodeného nebohého G. K., tieto skutočnosti boli zohľadnené a bola zohľadnená účasť poškodeného na týchto nákladoch.
Žalovaný 2/ prioritne v konaní namietal svoju vecnú pasívnu legitimáciu s argumentáciou, že nemožno vychádzať zo záznamu o dopravnej nehode vyhotoveného Okresným dopravným inšpektorátom v Žiari nad Hronom zo dňa 26.8.2018, na ktorý odkazuje v konaní žalobca a vyvodzuje vecnú pasívnu legitimáciu na strane žalovaného 2/ z titulu poisťovateľa v súvislosti s uzatvoreným zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vo vzťahu k prevádzkovateľovi, ktorým škoda bola spôsobená (žalovaný 1/). Žalovaný 2/ v tejto súvislosti uviedol, že síce dňa 15.8.2018 došlo k automatizovanému vygenerovaniu návrhu poistnej zmluvy číslo 3539334268 uzatvorenej na diaľku, ktorá sa mala vzťahovať na motorové vozidlo žalovaného, ktorým bola škoda spôsobená, avšak účinky takéhoto poistenia, ktoré malo na základe návrhu zmluvy vzniknúť, nikdy nenastali a poistenie nevzniklo, pretože zo strany žalovaného 1/ nebolo uhradené poistné.
Žalovaný 2/ predložil o takýchto svojich tvrdeniach i listinné dôkazy, a to samotný návrh poistnej zmluvy na diaľku (č. l. 46, 47) a tiež výpis z inkasného účtu k uvedenej poistnej zmluve (č. l. 55).
V ďalšej argumentácii žalovaný 2/ odkazoval na to, že nárok žalobca žiadnym spôsobom nepreukázal, tento je premlčaný a z týchto dôvodov žiadal žalobu zamietnuť.

Žalovaný 3/ nespochybnil svoju vecnú pasívnu legitimáciu v konaní, predložil výpis systému potvrdenia k uzatvorenia zmluvy o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom k motorovému vozidlu, ktorým škoda bola spôsobená (č. l. 184 spisu) a konštatoval, že ku dňu vzniku škodovej udalosti (25.8.2018) nebolo uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu v súvislosti s premávkou motorového vozidla k predmetnému vozidlu a preto žalovaný 3/ poskytuje z garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia. Súčasne však žalovaný 3/ vzniesol námietku premlčania nároku na náhradu škody s tým, že pokiaľ je v konaní uplatňovaný nárok na priznanie nemajetkovej ujmy, právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je majetkovým právom, ktoré sa premlčuje. Takýto nárok je premlčaný po márnom uplynutí všeobecnej premlčacej trojročnej lehoty, počiatok plynutia ktorej nastal momentom smrti syna žalobkyne (22.11.2018) a od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila márnym uplynutím najneskôr dňa 23.11.2021 a nárok voči žalovanému bol uplatnený pred súdom až dňa 20.6.2024.
V ďalšom žalovaný 3/ spochybnil výšku uplatňovaného nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s tým, že žalobkyňa neoznačila žiadne skutkové tvrdenia preukazujúce opodstatnenosť takto uplatňovaného nároku, odkázal na spoluzavinenie nebohého G. K. na následkoch tragickej dopravnej nehody, keď poškodený porušil svoje zákonné povinnosti a napriek vedomosti o tom, že žalovaný 1/ ako vodič pred vykonaním jazdy požíval alkohol, poškodený s ním ako spolujazdec do auta nastúpil.

9. Žalovaný 2/ prioritne v konaní namietal svoju vecnú pasívnu legitimáciu a preto súd k nasledovnému uvádza:

Otázka vecnej pasívnej legitimácie poisťovateľa v konaniach o uplatňovanie nárokov na priznanie nemajetkovej ujmy v súvislosti do osobnostných práv bola jednotne ustálená tak, že vecná pasívna legitimácia na strane poisťovne, pokiaľ bola uzatvorená s poisťovňou poistná zmluva zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, je daná. V rozhodovacej činnosti súdov Slovenskej republiky bolo ustálené, že aj nemajetková ujma je krytá zákonným poistením o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (zák. č. 381/2001 Z. z.), avšak pokiaľ je takéto poistenie uzatvorené.

10. Vecná legitimácia, či už aktívna alebo pasívna, je stav vyplývajúci z hmotného práva a znamená, že strana sporu je nositeľom práv alebo povinností, o ktoré v súdnom konaní ide a je imanentným predpokladom úspešnosti žaloby. Súd má povinnosť skúmať vecnú legitimáciu, a to aj bez návrhu strán sporu (viď nález ÚS SR I. 407/2016). Žalovaný 3/ v tomto konaní namietal nedostatok vecnej pasívnej legitimácie a preto súd prioritne zisťoval, či je vecne pasívne legitimovaný, pretože len tak žalobca môže byť v konaní úspešný, ak žalobou uplatňuje nárok voči žalovanému 3/.

11. Žalobca nepreukázal v konaní existenciu poistnej zmluvy medzi žalovaným 1/ ako poistníkom a žalovaným 2/ ako poisťovateľom, odkazoval len na záznam o dopravnej nehode vyhotovený príslušným ODI, avšak návrh Poistnej zmluvy číslo 3539334268 uzatvorenej na diaľku ako zmluvy v súvislosti so zodpovednosťou za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (č. l. 46, 47) nepreukazuje, že žalovaný 1/ ako poistník takúto zmluvu uzatvoril a táto bola účinná v čase vzniku škodovej udalosti, t. j. ku dňu 25.8.2018. Naopak v konaní bolo preukázané, že na základe návrhu zmluvy poistné účinky nenastali a poistenie nevzniklo, pretože zo strany žalovaného 1/ ako poistenca nebolo uhradené poistné, a to ani ročné, ani lehotné s prihliadnutím na všeobecné podmienky a samotná poistná zmluva nevznikla (§ 792 ods. 1 OZ. Samotný žalobca v priebehu konania označil ďalší subjekt ako žalovaného (žalovaný 3/) s tým, že žalovaný 3/ je subjektom, ktorý s odkazom na ustanovenie § 24 ods. 2 písm. d) zák. č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poskytuje plnenie z poistného garančného fondu, pokiaľ sa zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedná osoba nemala uzatvorené zákonné poistenie zodpovednosti za škodu pri prevádzke motorového vozidla.

12. Súd žalobu voči žalovanému 2/ bez ďalšieho z dôvodu nedostatku vecnej pasívne legitimácie preto zamietol. Žalobca nepreukázal existenciu zmluvy o povinnosti zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorú ako tvrdil, v konaní uzatvoril žalovaný 1/ so žalovaným 2/.

13. Žalovaný 3/ po tom, ako bol súdom do konania pribratý uznesením zo dňa 26.6.2024 na návrh žalobcu, vzniesol námietku premlčania uplatňovaného nároku s tým, že aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje, vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe a v prípade náhrady za nemateriálnu ujmu počiatok plynutia takejto lehoty nastáva okamihom kedy došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby. V danom prípade u žalobkyne došlo k takémuto zásahu, okamihom, kedy žalovaný 1/ zapríčinil smrť jej syna nebohého G. K., t. j. dňom 23.11.2018 nasledujúcom po dni, kedy umrel.
Keďže žalovaný uviedol, že žalobca podal žalobu na súd vo vzťahu k žalovanému 3/ až podaním procesného návrhu na pojednávaní konanom dňa 20.6.2024, učinil tak po márnom uplynutí premlčacej doby.

14. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovolá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

Podľa § 100 ods. 2 OZ, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

Podľa § 101 OZ, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa § 15 ods. 1 Zákona č. 381/2001 Z. z., poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody vrátane inej ujmy priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať, ak ide o škodu vrátane inej ujmy spôsobenej motorovým vozidlom jazdnej súpravy tvorenej ťažným vozidlom a prípojným vozidlom, poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody vrátane inej ujmy priamo voči poisťovateľovi, ktorý poisťuje prípojné vozidlo, ak ťažné vozidlo nie je možné identifikovať.

Podľa § 15 ods. 2 vyššie citovaného zákona, poistený má právo, aby mu poisťovateľ nahradil vyplatenú sumu náhrady škody vrátane inej ujmy poškodenému v rozsahu, v akom by bol poisťovateľ povinný vyplatiť poistné plnenie poškodenému.

Podľa § 24 ods. 2 písm. d) vyššie citovaného zákona, kancelária poskytuje z poistného garančného fondu poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba bez poistenia zodpovednosti.

Podľa § 24 ods. 3 vyššie citovaného zákona, poškodený má právo uplatniť nárok na náhradu škody podľa odseku 2 proti kancelárii za rovnakých podmienok, za akých by mohol uplatniť nárok na náhradu škody proti poisťovateľovi podľa tohto zákona.

15. Začiatok plynutia všeobecnej trojročnej premlčacej doby u žalobcu, ktorý sa domáha v konaní žalobou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, je viazaný na okamih kedy došlo k neoprávnenému zásahu do práv žalobcu.
V prejednávanej veci podľa názoru súdu je to nasledujúci deň po smrti jej syna G. K., t. j. počnúc dňom 23.11.2018. Pokiaľ žaloba voči žalovanému 3/ bola podaná na tunajší súd procesným návrhom na pojednávaní dňa 20.6.2024 nepochybne bola podaná márnym uplynutím trojročnej všeobecnej doby, ktorá uplynula dňom 23.11.2021 a preto súd na vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného 3/ prihliadol a túto považoval za dôvodnú a žalobu voči žalovanému 3/ zamietol.

16. Aj žalovaný 1/ vzniesol námietku premlčania uplatňovaného nároku žalobcu, avšak z pripojeného vyšetrovacieho spisu Okresného riaditeľstva policajného zboru Žiar nad Hronom ČVS-ORP-348/1-VYS-ZH-2018 mal súd za to, že už v rámci prípravného konania dňa 6.12.2018 žalobkyňa uplatnila okrem iného aj nárok na náhradu škody i z titulu nemajetkovej ujmy (č. l. 35), pričom trestné konanie bolo právoplatne ukončené dňom 22.6.2022 a ak žaloba žalobcu, ktorou sa domáha nároku na náhradu priznania nemajetkovej ujmy v peniazoch bola podaná na tunajší súd 8.12.2022, takýto nárok nie je nárokom premlčaným, keďže počas vedeného trestného konania premlčacia doba neplynula (§ 112 OZ).

Žalobkyňa v rámci dokazovania vypovedala, že žila v spoločnej domácnosti s nebohým synom G. K.. Jeho smrťou utrpela neodstrániteľné zásahy do jej života, citovo bola na syna viazaná, keďže s ním žila

v spoločnej domácnosti. Nebohý syn jej vypomáhal aj finančne, prispieval na chod spoločnej domácnosti a tiež sa aktívne podieľal i na zabezpečovaní ďalších potrieb žalobkyne. Žalobkyňa sa vyjadrovala, že psychicky trpela už počas obdobia kedy bol syn hospitalizovaný po dopravnej nehode a bol v bdelej kóme. Pravidelne ho navštevovala a neskôr psychické útrapy prežívala i po jeho smrti, v dôsledku čoho bola nútená vyhľadať odborné lekárske vyšetrenie a za účelom preukázania takýchto tvrdení predložila súdu lekárske potvrdenie G. H. L., že ako pacientka trpela depresívnymi syndrómami práve v súvislosti so smrťou svojho syna, ktorý zdravotný stav si u nej vyžadoval trvalú psychiatrickú liečbu. Právny zástupca žalobkyne zdôraznil, že usmrtením jej syna došlo k takému zásahu do osobnostných práv žalobkyne, ktorého následky sú nenapraviteľné a výšku nemajetkovej ujmy, ktorú požadovala priznať v peniazoch žalobkyňa v sume 30.000,- Eur považoval za dôvodnú.
Žalovaný 1/ v konaní opakovane zdôraznil, že za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil bol právoplatne odsúdený v rámci trestného konania. Poprel vyjadrenia žalobkyne o tom, že sa nezaujímal o zdravotný stav nebohého G. K. bezprostredne po škodovej udalosti a tiež poprel tvrdenia žalobkyne o tom, že neprejavil akúkoľvek ľútosť. Súčasne akcentoval na to, že pred dopravnou nehodou, v dôsledku ktorej neskôr G. K. ako spolujazdec motorového vozidla, ktoré žalovaný 1/ viedol ako vodič, umrel, že spoločne požívali alkohol. Nebohý syn žalobkyne mal vedomosť o tom, že žalovaný 1/ pred vykonaním jazdy alkohol požíval v značnej miere a súčasne na pojednávaní žalovaný 1/ vypovedal, že výslovne na túto skutočnosť nebohého G. K. aj upozorňoval, no tento napriek tomu jazdu so žalovaným ako vodičom pod vplyvom alkoholu dobrovoľne vykonal.
Zo správania poškodeného nebohého G. K. je teda zrejmé, že si nepočínal tak ako to má na mysli ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka, t. j., že každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, majetku, na prírode a životnom prostredí.

17. Súd vec právne posúdil:

Podľa § 11 OZ, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj na súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa § 13 ods. 1 až 3 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1/ najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti za postačujúce, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu došlo.

18. Žalobkyňa sa žalobou domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vyjadrenej v peniazoch z titulu zásahu do jej osobnostných práv s odkazom na vyššie citované ustanovenia § 11 až 13 OZ tým, že takéto zásahy jej boli spôsobené v súvislosti so zavinením dopravnej nehody žalovaným 1/, pri ktorej došlo k úmrtiu jej syna G. K.. Práve z titulu zásahu do práva žalobkyne na ochranu osobnostných práv, a to zdravia, rodinného života a ľudskej dôstojnosti požadovala od žalovaných 1/ až 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 20.000,- Eur. S odkazom na vyššie uvedené argumenty na inom mieste tohto rozhodnutia súd žalobu žalobcu voči žalovanému 2/ z dôvodu nedostatku vecnej pasívnej legitimácie na strane žalovaného 2/ a vo vzťahu k žalovanému 3/ z dôvodu premlčania uplatňovaného nároku zamietol.

19. Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje nárok žalobkyne s odkazom na ustanovenie § 11 OZ, ako fyzickej osoby domáhať sa práva na ochranu osobnosti, a to najmä na ochranu svojho súkromia, zdravia, občianskej cti, pričom žalobkyňa v konaní preukázala, že u nej došlo k takým neoprávneným zásahom do práv na ochranu jej osobnosti, ktorých následky sa nedajú odstrániť tým, aby sa od týchto neoprávnených zásahov upustilo, keďže smrť jej syna je nezvratnou skutočnosťou, z ktorého dôvodu požadovala práve s prihliadnutím na vzniknutú ujmu i nárok na priznanie nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 30.000,- Eur.

20. V konaní mal súd nepochybne za preukázané, že dopravnou nehodou, ktorú zavinil ako vodič pri porušení svojich zákonných povinností žalovaný 1/ bola spôsobená smrť syna žalobkyne. Za takéto protiprávne konanie bol žalovaný 1/ v rámci trestného konania právoplatne odsúdený a uznaný vinným za prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 4 OZ a bol mu uložený podmienečný trest odňatia slobody.

Žalobkyňa, ako poškodená už v rámci trestného konania uplatnila nárok okrem iných nárokov i na priznanie náhrady z titulu nemajetkovej ujmy. Žalobkyňa v konaní súdu preukázala, že G. K. bol jej synom, s týmto žila v spoločnej domácnosti predtým ako umrel. Bola na neho citovo viazaná a súčasne jej vypomáhal pri vedení spoločnej domácnosti, a to nielen finančne. Žalobkyňa preukázala tvrdenia o tom, že smrťou svojho syna emočne trpela. Prejavovali sa u nej psychické poruchy v dôsledku čoho bola nútená vyhľadať lekársku pomoc.
Súd konštatuje, že smrť každého človeka je nenapraviteľným dôsledkom. Dochádza k pretrhnutiu kontaktov medzi príbuznými a osobou zomrelého, pričom v prejednávanej veci sa jednalo o osobu matky a dieťaťa, pričom pre žalobkyňu ako matku smrť dieťaťa je bolestivou skutočnosťou. Dôsledky spočívajúce v strate blízkej osoby každý prežíva individuálne, nemožno ich odstupňovať akýmikoľvek všeobecnými kritériami, avšak bez ohľadu na spôsob akým sa žalobkyňa vyrovnala so smrťou osoby blízkej následok zostáva rovnaký.
U žalobkyni vznikli takéto následky do určitej miery s dopadom na jej zdravie, psychické traumy, vyhľadanie lekárskej starostlivosti.
Je nutné uviesť, že daný stav, resp. takúto ujmu nemožno v žiadnom prípade odčiniť ani finančným plnením a zmierniť negatívne následky, avšak z hľadiska výšky náhrady ohľadom priznania nemajetkovej ujmy je treba zohľadniť nielen v danom prípade závažnosť, ktorá vznikla v súkromí a v živote žalobcu zásahom do jeho ľudskej dôstojnosti, ale treba prihliadnuť na všetky ďalšie okolnosti.
Rozhodnutia o výške náhrady nemajetkovej ujmy v rámci rozhodovacej činnosti súdov SR sú rôzne, avšak v prípade smrti príbuzného spôsobenej dopravnou nehodou zavinenou z nedbanlivosti výška náhrady ujmy pre pozostalých manželov a rodičov súdmi býva určovaná v rozpätí od 10.000,- Eur do 25.000,- Eur a vyššia náhrada nemajetkovej ujmy je priznávaná len vo výnimočných prípadoch, a to pri smrti osoby blízkej v súvislosti so zavinením úmyselným, resp. v prípadoch kedy dochádza k výraznému a zrejmému porušeniu pravidiel pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti v nemocniciach, resp. v rámci pracovných úrazov a podobne.
Súd v prejednávanej veci považoval výšku nemajetkovej ujmy pre žalobkyňu za primeranú v rozsahu 15.000,- Eur, z ktorej sumy pri konečnom rozhodnutí i vychádzal.

21. Z dokazovania, ktoré súd vykonal však vyplynula tiež skutočnosť, že i samotný nebohý G. K., ktorý pri dopravnej nehode utrpel ako spolujazdec poranenia, ktorým neskôr podľahol a umrel, sa nesprával tak, aby predchádzal škodám, resp. ku škodám nedochádzalo (§ 415 OZ).
Z pripojeného trestného spisu, ako i z výpovedí nachádzajúcich sa v rámci trestného konania a tiež z výpovedí žalovaného 1/ pred súdom mal súd nepochybne za preukázané, že nebohý G. K. ako spolujazdec vykonal jazdu s motorovým vozidlom, ktoré viedol žalovaný 1/, napriek tomu, že si bol vedomý, že žalovaný 1/ pred tragickou dopravnou nehodou alkohol požíval. Takýto alkohol požíval nebohý G. K. spoločne so žalovaným 1/. Žalovaný 1/ v rámci konania pred súdom uviedol, že na danú skutočnosť osobitne a výrazne nebohého upozornil. Napriek tomu nebohý G. K. vlastným rozhodnutím jazdu so žalovaným 1/ absolvoval.
Práve v dôsledku naplnenia zákonného ustanovenia § 415 OZ bolo povinnosťou nielen žalovaného 1/ ako vodiča, ale i nebohého G. K. správať sa tak, aby nedochádzalo ku škodám, prioritne ku škodám na zdraví, resp. majetku.

22. Podľa § 441 OZ, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

23. Vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré vyplynuli z dokazovania, t. j., že nebohý G. K. spolu so žalovaným 1/ požívali alkohol, následne vykonal nebohý G. K. jazdu ako spolujazdec so žalovaným 1/ ako vodičom, a to napriek výslovnému upozorneniu zo strany žalovaného 1/ na to, že pred jazdou alkohol požíval, súd dospel k záveru, že u nebohého G. K. došlo k porušeniu povinnosti a ustálil jeho spoluzodpovednosť ako spolujazdca v rozsahu 50 %, čo súd premietol do výšky priznaného nároku náhrady nemajetkovej ujmy vo vzťahu k žalovanému 1/ pre žalobkyňu v sume 7.500,- Eur a vo zvyšnej časti žalobu žalobcu voči žalovanému 1/ ako nedôvodnú zamietol.

24. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne súd aj bez návrhu v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.
25. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

26. Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania súd vychádzal z názoru, že základ nároku (nárok žalobcu na priznanie náhrady nemajetkovej ujmy) bol voči žalovanému 1/ daný a samotná výška nároku, resp. plnenia z titulu priznanej náhrady nemajetkovej ujmy bola na úvahe súdu s tým, že vo všeobecnosti platí, že pri rozhodovaní o trovách konania v prípade kedy rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu sa procesný úspech posudzuje len vo vzťahu k výsledku sporu ohľadom základu nároku. Preto táto skutočnosť v konaní znamenala to, že aj keď došlo len k čiastočnému priznaniu nároku žalobcu voči žalovanému 1/ a vo zvyšku k zamietnutiu žaloby, súd priznal žalobcovi voči žalovanému 1/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % trov konania (viď nález ÚS ČR III. 170/1999). Pokiaľ súd žalobu žalobcu voči žalovaným 2/ a 3/ zamietol súd žalovaným 2/, 3/ priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania s odkazom na vyššie citované ustanovenie § 255 ods. 1 CSP.

27. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie v lehote šesťdesiatich dní po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Žiar nad Hronom, písomne v dvoch vyhotoveniach (§ 362 ods. 1 CSP).

Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP). Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné (§ 358 CSP).

Podľa § 363 CSP sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Náležitosťou odvolania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 CSP). Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis s prílohami zostal na súde a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 CSP).
Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 366 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov).

Ak žalovaný z ospravedlniteľného dôvodu zmeškal pojednávanie vo veci, na ktorom bol vyhlásený rozsudok pre zmeškanie, súd na návrh žalovaného tento rozsudok uznesením zruší a nariadi nové pojednávanie. Návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie môže žalovaný podať do 15-tich dní odo dňa, kedy sa o rozsudku pre zmeškanie dozvedel.